

Oslo 05.05.2026

Høringsuttalelse – forslag til nye energi- og klimakrav i byggteknisk forskrift

NHO Byggenæringen viser til høring om forslag til nye energi- og klimakrav i byggteknisk forskrift (TEK).

Vi vil innledningsvis uttrykke støtte til at det nå etableres et tydelig og forpliktende rammeverk for reduksjon av klimagassutslipp fra bygg. Byggenæringen står for en betydelig del av nasjonale utslipp, og det er avgjørende at regelverket bidrar til reelle utslippskutt, samtidig som det gir forutsigbarhet, fleksibilitet og rom for innovasjon. Byggenæringen står i en krevende markedssituasjon. Det er svært viktig at vi klarer å kutt utslipp der det koster minst og monner mest.

Vi mener forslaget representerer et viktig og riktig steg videre – fra rene dokumentasjonskrav til faktiske prestasjonskrav. NHO Byggenæringen er særlig positive til den overordnede innretningen, hvor både direkte og indirekte utslipp vurderes, og at kravene utformes på en måte som gir bedriftene mulighet til å finne gode kostnadseffektive løsninger i hvert prosjekt. Utformingen stimulerer også til teknologiutvikling og nye forretningsmodeller.

Produsenter av byggevarer har over mange år investert i klimadokumentasjon og løsninger som kutter utslipp. Det nye rammeverket kan være med å skape marked for denne delen av industrien.

Klimakrav

1. Klimagassregnskap

1.1 Utvidelse av omfanget

En helhetlig livsløpstilnærming er nødvendig for å sikre at utslipp ikke flyttes mellom faser eller bygningsdeler. NHO Byggenæringen mener derfor at modul C bør innlemmes i beregningene, forutsatt at dette kan gjøres uten vesentlig økt administrativ byrde for virksomhetene. Relevante data er allerede tilgjengelig gjennom miljødeklarasjoner (EPD-er), og en slik inkludering vil gi et mer helhetlig og korrekt bilde av utslippene. Samtidig vil det bidra til en bedre håndtering av hvordan lagring av biogent karbon føres i klimagassregnskapet og i kravet. Her ber vi DIBK og KDD om å se til hvordan dette er et håndtert i Danmark og Finland.

Grunn og fundament utgjør en betydelig utslippspost. Tilsvarende gjelder tekniske installasjoner. Å inkludere disse postene er viktig, både for å gi et mer korrekt bilde av byggets

samlede klimaavtrykk og for å gi et bedre kunnskapsgrunnlag for fremtidig utvikling av kravsnivåene. Vi har fått tilbakemeldinger på det er kostnadskrevenne å lage klimagassregnskap for tekniske installasjoner, og foreslår at m2 grensen derfor bør økes for dette kravet.

Det er behov for utvidelse av omfanget, men det må skje trinnvis og forutsigbart, slik at næringen får tid til å utvikle kompetanse, verktøy og datagrunnlag. Vi ber derfor om at myndighetene utarbeider en tydelig plan for den videre utviklingen av forskriften på dette området.

1.2 Utvidelse til småhus over 1000 m²

Vi mener det er fornuftig å inkludere større småhusprosjekter over 1000 m²..

Det er viktig at de administrative byrdene ikke blir uforholdsmessig store for de mindre aktørene, og at det jobbes med digitale løsninger som kan forenkle utarbeidelse og rapportering.

Vi ber om at det utarbeides et underlag for å kunne implementere flere bygningstyper, eksempelvis sykehusbygg, fengsler, museer med mer.

1.3 EPD-er og dokumentasjon

For at klimakravene skal gi reell klimaeffekt og samtidig stimulere til innovasjon i materialproduksjonen, er det avgjørende at regelverket tydelig premierer bruk av produktspesifikke miljødeklarasjoner (EPD-er). Produktspesifikke EPD-er gir mer presise og representative utslippsdata enn generiske verdier, og synliggjør faktiske forbedringer i produksjonsprosesser og materialvalg.

Det er viktig at det kommer tydelig frem at dokumentasjonen for produktspesifikke EPDer skal være i tråd med den europeiske standarden EN15084

Det er ikke alle produkter som har produktspesifikke EPDer og det er behov for å bruke generiske verdier. Da er det viktig at generiske verdier settes konservativt. Dersom generiske verdier gir like lave utslipp som produktspesifikke EPD-er, svekkes insentivene til både å utvikle og dokumentere mer klimavennlige produkter.

NHO Byggenæringen mener derfor at det bør presiseres i forskriften at bruk av generiske verdier skal medføre et påslag på 25 prosent, i tråd med dagens beregningsregler i veiledningen til TEK17.

For at TEK skal gi like konkurransevilkår, må det være standardiserte generiske verdier som brukes. Hvis det ikke er standardiserte verdier risikerer man at prosjekter kan "shoppe" generiske verdier som gir de laveste utslippene, uten at det er en reell klimagassreduksjon. Det er flere andre land hvor myndighetene har en liste over de generiske verdiene som skal brukes.

For tekniske installasjoner er det i dag begrenset tilgang på maskinlesbare EPD-er. Før disse inkluderes fullt ut i regnskapskravet, ber vi direktoratet vurdere konsekvensene nærmere, da dette kan medføre økte kostnader og administrativ belastning.

Videre er det viktig at metodikk og krav til EPD-er harmoniseres med utviklingen av nytt EU-regelverk, herunder revidert byggevareforordning (CPR) og øvrige bærekrafts- og rapporteringskrav. Tydelig standardisering vil kunne redusere administrative byrder for bedriftene og samtidig styrke konkurransekraften.

1.4 Innsamling av klimagassregnskap

Vi støtter etableringen av et system for innsamling av klimagassregnskap. Dette vil gi myndighetene et bedre kunnskapsgrunnlag for videre utvikling av kravsnivåene og utviklingen i næringen.

Det er avgjørende at rapporteringen standardiseres, digitaliseres og gjøres så effektiv som mulig, slik at den ikke påfører næringen unødige kostnader. Vi er positive til arbeidet med å innlemme klimagassregnskapene i Fellestjenester Bygg.

Forutsatt at løsningen blir brukervennlig og effektiv, mener vi at alle klimagassregnskap skal registreres i denne portalen. Dette vil gi et viktig datagrunnlag for måling av utviklingen i næringen og fremtidig regelverksutvikling.

2. Kravsnivå

NHO Byggenæringen er overordnet positive til de foreslåtte kravsnivåene, og vurderer dem som gjennomførbare. Det er hensiktsmessig at kravsnivået tar utgangspunkt i det som allerede omfattes av dagens klimagassregnskap, da dette bygger på kjent metodikk i næringen og gir en god overgang til prestasjonsbaserte krav.

Vi støtter i hovedsak departementets forslag til kravsnivå.

Samtidig mener vi at kravsnivået for småhus bør gjennomgås på nytt. Det er behov for å se på om kravsnivået representerer utslippsnivået fra en enkelt enebolig. Det er stilt spørsmål til beregningsgrunnlaget fra flere fagmiljøer. Vi anbefaler at myndighetene setter seg ned sammen med produsenter av småhus for å komme frem til et godt underlag for å sette kravsnivå.

2.1 Beregningsmetodikk

Det er viktig å unngå uklarhet om hvilken beregningsmetodikk som skal legges til grunn for oppfyllelse av kravet. NHO Byggenæringen ber derfor om at det presiseres at samme metodikk som benyttes i klimagassregnskapet også skal brukes ved vurdering av kravsoppnåelse. Forskriften bør tydelig angi både metodikk og forutsetninger, slik at vurderingen av om kravsnivået er oppfylt skjer på en ensartet og forutsigbar måte.

3. Nedtrappingsplan

Forutsigbarhet i den videre regelverksutviklingen er avgjørende for byggenæringen. Byggeprosjekter har lang planleggings- og gjennomføringstid, og gode og kostnadseffektive klimatiltak må vurderes allerede i reguleringsfasen. Produsenter av byggevarer har tilsvarende lange investeringshorisonter.

Det er derfor viktig at myndighetene legger frem en konkret plan for videre utvikling av kravsnivåene, inkludert hvordan ulike livsløpsfaser og bygningsdeler skal innlemmes. En slik plan trenger ikke å forskriftsfestes, men bør være tilstrekkelig tydelig til å gi grunnlag for investerings- og prosjektbeslutninger i næringen. En nedtrappingsplan vil også være i tråd med bygningsenergidirektivet, som legger opp til at landene skal utarbeide planer for videre utvikling av kravsnivåene.

Danmark har hatt tilsvarende planer innen klima og energi, som har bidratt til økt forutsigbarhet og omstillingsevne i næringen.

Samtidig er det behov for betydelige utslippsreduksjoner på kort tid for å nå klimamålene. Prosessen frem mot forslag til kravsnivå i Norge har tatt lang tid, noe som gir næringen en kortere omstillingsperiode. Dette gjør nødvendige utslippsreduksjoner mer krevende, både økonomisk og praktisk.

NHO Byggenæringen foreslår derfor at regjeringen legger frem en tiårsplan for videre utvikling av klimakravene i byggt teknisk forskrift, med tydelige ambisjoner også frem mot 2040 og 2050. Planen bør utvikles i samarbeid gjennom klimapartnerskapet, og omfatte blant annet utvidelse av livsløpsfaser, flere bygningsdeler og videreutvikling av grenseverdier.

4. EU-regelverk

Bygningsenergidirektivet stiller krav om at det skal utarbeides klimagassregnskap for nye bygg, og at dette skal synliggjøres på forsiden av energiattesten. Flere europeiske land har allerede innført konkrete kravsnivåer, og EU legger opp til at alle medlemsland skal ha grenseverdier innen 2030. Det er foreløpig ikke avklart om direktivet skal innlemmes i norsk rett.

NHO Byggenæringen vurderer at EUs regelverk gir fleksibilitet til medlemslandene

Det er viktig for like konkurransevilkår at Norge holder tritt med utviklingen i Europa. Norsk regelverk bør være harmonisert med det europeiske, og det bør være en tydelig forventning om at norske myndigheter både følger og aktivt påvirker regelverksutviklingen i EU.

5. Overgangsordning

NHO Byggenæringen mener det ikke er behov for en overgangsperiode for de fleste bygningskategoriene. For småhus mener vi imidlertid at det er behov for en omstillingsperiode. Disse byggene har ikke hatt regnskapskrav i dag, og kravsnivået som er foreslått er etter vår vurdering strengt sammenlignet med de andre bygningskategoriene. Næringen står også i en krevende markedssituasjon og at det er behov for en omstillingsperiode. Vi foreslår en overgangsperiode på to år.

6. Hvordan få til en god implementering?

Implementeringen av forskriften vil være avgjørende for at kravene får ønsket effekt i praksis. Det er derfor viktig med tydelighet i metodikk og beregningsgrunnlag, slik at klimagassregnskapene

kan utarbeides på en enhetlig og forutsigbar måte. Samtidig bør det legges til rette for at rapporteringen kan gjennomføres med så lave administrative kostnader som mulig. Her kan bedre digitale løsninger og standardiserte verktøy spille en viktig rolle.

For mange aktører i næringen vil utarbeidelse av klimagassregnskap være en ny oppgave. Det vil derfor være behov for god informasjon og kompetansebygging i bransjen, samt utvikling av egnede verktøy som kan støtte gjennomføringen. Samarbeidet i klimapartnerskapet kan være en egnet arena for å bidra til kunnskapsdeling og utvikling av slike løsninger.

7. Ansvar

NHO Byggenæringen vil peke på problemstillinger knyttet til ansvar og sanksjoner ved utarbeidelse av klimagassregnskap og oppfyllelse av fastsatte grenseverdier.

Det er viktig at det tydelig fremgår hvem som har ansvar for klimagassregnskapet og de ulike bidragene inn i regnskapet. Ansvar er i dag fordelt mellom ansvarlig søker, prosjekterende og utførende, og vi ber om at disse ansvarsområdene tydeliggjøres i byggesaksforskriften.

Videre fremstår det uklart hvilke sanksjoner som skal gjelde dersom kravene ikke oppfylles. NHO Byggenæringen mener det vil være uforholdsmessig strengt å nekte brukstillatelse eller ferdigattest dersom kravene ikke er oppfylt. Samtidig kan det være behov for andre virkemidler, som for eksempel økonomiske sanksjoner, for å sikre etterlevelse og unngå at manglende oppfyllelse gir en konkurransefordel.

Energikravene

8. Energikravene

Energieffektivisering av bygningsmassen er et av de viktigste tiltakene for å bedre kraftbalansen i Norge. Bygg står for en betydelig andel av det samlede kraftforbruket, og mer effektiv energibruk og energiomlegging i både nye og eksisterende bygg vil kunne redusere presset på kraftsystemet, styrke forsyningssikkerheten og frigjøre kraft til annen verdiskaping og elektrifisering. Energieffektivisering er viktig både av hensyn til beredskap og for å lykkes med det grønne skiftet. Samtidig må nye energikrav utformes slik at de er kostnadseffektive og gjennomførbare. Byggenæringen står i en krevende markedssituasjon.

NHO Byggenæringen er tilfreds med at vektet levert energi foreslås benyttet som beregningspunkt for energikravene. Dette bidrar til å harmonisere forskriftskravene med bygningsenergidirektivet, energimerkeordningen og EUs taksonomi, og bidrar til større konsistens i regelverket. Samtidig er avviker forslaget til de nye energikrav fra energimerkeordningen Dette gjelder blant annet for belysning og utstyr. Vi ber om at forskriftene og taksonomien harmoniseres.

Vi støtter også at den nye standarden for energiberegninger (NS 3031:2025) tas i bruk.

8.1 Nye kravsnivå

I tillegg til energirammen foreslås det minimumsnivå til bygningskroppen, ved at alle energitiltakene i tiltakslisten (for eksempel U-verdier) enten må oppfylles eller omfordeles uten at byggets varmetapstall øker. Etter vårt syn er denne reguleringen streng, og at den får utilsiktede konsekvenser. Vi har ikke registrert at det er lagt frem noen konsekvensutredninger av denne innretningen. Her vil vi spesielt fremheve at noen småhus ikke lenger vil kunne bruke 20 cm isolasjon i yttervegg, men måtte over på 25 cm yttervegg. Det vil gi store merkostnader. Forslaget vil også kunne ramme de mest energieffektive plusshusene med større vindusareal enn tiltaksmodellens 25 %. særlig for bygg med store glassflater.

Slik vi ser det er intensjonen å sikre at byggen fortsatt bygges med et energieffektivt klimaskall med det nye beregningspunktet, vektet levert energi. Vi ber om at disse forslagene vurderes på nytt, og får en mer hensiktsmessig innretning. Her kan for eksempel et krav til maksimalt varmetapstall for bygningen (W/K per m² oppv BRA) være et forslag som kan vurderes.

8.2 Krav til eksisterende bygg

NHO Byggenæringen er positive til at eksisterende bygg i større grad enn tidligere omfattes av energikravene. Ved at det stilles krav til enkelte bygningsdeler blir regelverket bedre tilpasset den eksisterende bygningsmassen. Dette vil være viktig for å utløse energieffektiviseringspotensialet i eksisterende bygg. At det nå stilles krav til relevante bygningsdeler, bidrar også til å tydeliggjøre regelverket. Samtidig er det viktig med dispensasjonsadgang slik at kravene ikke er til hinder for at rehabilitering igangsettes

Samtidig er det avgjørende at kravene faktisk får effekt. Det forutsetter at både boligeiere, byggeiere og aktørene i byggenæringen er godt kjent med forskriftskravene. Det vil derfor være behov for god informasjon og veiledning ut i markedet. Her kan samarbeidet i klimapartnerskapet bidra til å spre kunnskap og sikre at informasjonen når frem til relevante aktører.